Brommadräkten föddes runt en fika på en segelbåt

En varm och solig sommardag 1981 sitter tre tjejer i en segelbåt ute i Stockholms skärgård och dricker kaffe. På bordet bredvid kaffekopparna ligger även några tändsticksaskar med motiv på hembygds-/folkdräkter. Det är där och då idén om att göra en Ängbydräkt föds.

Det är Inga Hugemark som berättar det. Hon och hennes man Bo har sedan 1968 varit bosatta i Norra Ängby. Efter seglatsen börjar planerna på en hembygdsdräkt att ta form. Men det tar tid, lång tid, enormt mycket arbete och långa diskussioner med olika åsikter. Till gruppen ansluter sig fler kvinnor som är lika intresserade av att förverkliga en dräkt. Till slut består gruppen av 13 kvinnor varav 12 är bosatta just i Norra Ängby. Varför det blev så pass många beror till stor del på att fyra i gruppen har vävstol. Det blir och är betydelsefullt i det fortsatta arbetet med att ta fram dräkten. Hur ska den se ut, vilka färger ska ingå, hur ska mönstret se ut t ex.

Gruppen träffas varannan vecka i flera år, alltid hemma hos någon med vävstol för att diskutera och prova nya idéer med färger och mönster. Under arbetets gång beslutade också gruppen att kalla dräkten för Brommadräkten. Området Ängby var och kändes kanske lite snävt för en egen hembygdsdräkt.

Luktviolens färger

Själva idén till dräktens färger och temat och ledmotivet i kompositionen kommer från en dagsvers om luktviolen i DN, skriven av Alf Henrikson (1905-1995). Han var då bosatt i Södra Ängby. Alf Henrikson var författare, poet, översättare och tidningsman och medverkade därför då och då i DN. Det var violens färger, kronbladens blå och violetta, pistillens gula och bladens gröna som kom att bli färgerna och går igen i olika delar av dräkten.

Så sant, violen hittar man idag vilt växande i gräsmattor och häckar i trädgårdar både i Norra och Södra Ängby. Inga och Bo åkte hem till Alf Henrikson och försäkrade sig om att få använda dikten i marknadsföringen av dräkten. Att få träffa den blide Alf var en upplevelse berättar Inga.

Allt tyg (utom skjortan) är handvävt, dvs väst, kjol, förkläde och huvudduk. Till dräkten hör också

En hembygdsdräkt passar alltid, tycker artikelförfattaren Britt Ullestad som tog fram Brommadräkten till sin högtidsdag i somras.

en fläta tillverkad av lin med ett vävt band samt en väska. Vita strumpor och svarta skor bär man också till dräkten. Västen i lin och ull är blå och fodras med bomullstyg. Kjolen är blåmelerad i ullgarn och sydd med lagda veck. Förklädet i bomull och randat i luktviolens färger. Huvudduken i bomull med svag rutning i två av dräktens kulörta färger. Väskan är ljusgrå nappa med applikationer av specialfärgat ylletyg och med motiv av stiliserad luktviol. Smyckena och spännena på bilderna finns inte längre idag, dom tillverkades för längesedan. Här går idag att välja själv, kanske har man ärvt eller fått en vacker brosch att ha i skjortkragen.

Broderierna på skjortan är sydda med efterstygn, kedjesöm, stjälksöm, langett och kråkspark. De fyra knapparna till manschetterna är också handsydda.

Elvaårig prinsessa fick Brommadräkt

I november 1988 tillskrev Inga Hugemark och Cecilia Elmestål hovet om man skulle kunna få förära kronprinsessan Victoria (då elva år) en dräkt. Drottning Silvia tackade ja och Inga och Cecilia fick komma till Drottningholms Slott för att prova ut dräkten på kronprinsessan. Hon gick då i Smedslättens skola. Den dräkten bars senare även av prinsessan Madeleine och finns idag på Drottningholm. Även Drottning Silvia har en Brommadräkt.

Inga Hugemark har en fantastisk dokumentation om hur dräkten kom till och växte fram, om material, mönster, färger, garner och tillbehör. Det var inte alltid helt lätt att komma överens, det var många viljor och det behövdes stötas och blötas en tid innan beslut. Det tog ca 4-5 år att förverkliga dräkten. 1986 presenterades den färdiga dräkten och Inga skrev om den i Bromma Hembygdsförenings årsbok det året. Det finns idag ett par hundra dräkter ute, en del utomlands t ex i USA och Paris (som Inga känner till). Även en manlig dräkt finns framtagen men bara några få har den. Det är framför allt de som dansar folkdans som varit intresserade. Vill man se dräkten så gör ett besök på Ängby Slott, 1 tr trappa upp står en provdocka.

En hembygdsdräkt passar alltid!

När ska man då bära en hembygdsdräkt? Det är det som är så fantastiskt. Den passar alltid! Varför inte julafton, midsommarafton eller Valborg. Dina egna eller andras födelsedagar, bröllop, dop. Och skulle man någon gång bli bjuden på frack- eller smokingmiddag så är man alltid rätt klädd med en hembygdsdräkt.

Här är dikten som inspirerade till Brommadräktens färger

Luktminnet

Kompositören Lars-Erik Larsson
i mellankrigstidens år
kom med luktvioler från Åkarp i Skåne
till Ängby i Stockholmstrakten.
De förvildades hastigt och spred sig enormt,
och i doften och blomsterprakten
svävar Lars-Erik Larssons musik
mellan villorna varje vår.
Omvänt händer det då och då
när om vintern vi hör hans fioler,
hans horn och oboer på grammofon,
att då börjar det dofta violer.

Dagsvers i DN av Alf Henrikson

En egen dräkt?

Visst blir du som läsare sugen att skaffa en egen dräkt? Det finns helt färdiga material till hela dräkten som du själv syr, eller låter någon annan sy upp åt dig. Eller varför inte gå ihop några stycken och sy den tillsammans. Inga Hugemark har allt material som behövs och hon kan också svara på frågor och bistå med tips, råd och hjälp. Ring henne på 070 262 69 21.

Text: Britt Ullestad
Foto: Åsa Thornberg